

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

NEODVIŠEN ČASOPIS ZA SLOVENSKI
NAROD V AMERIKI

NO. 86.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY, JULY 22nd, 1929.

LETO XXXI. — VOL. XXXI.

Davki so nižji

DOČIM MESTO HRANI, PA
ZAPRAVLJAJO RAZNE
DRŽAVNE OBLASTI

Eden ali drugi lastnik hiše, lota ali posestva se pritožuje, da so davki večji kot so bili leta nazaj. In to je resnica, kajti zaeno s podražitvijo vseh drugih predmetov so se tudi državne potrebščine podražile, in kdo drugi bo plačal podražene kot pa davkoplačevalci. Toda dočim so se zadnjih deset let podražili davki za državne, okrajne in šolske potrebščine, so se pa davki za mestno vlado v Clevelandu znižali, zlasti so se znižali zadnjih pet let, odkar načeljuje mestni vladni manager Wm. R. Hopkins. Pri tem je treba pomisliti sledeče: Če vi posedujete hišo ali zemljišče, plačate davek od tega. Ta davek sprejema državna oblast, ne pa mestna oblast. Vi plačujete državni davek. Zato se pa davčni urad ne nahaja v City Hall, ampak na državnih sodnih, ob jezeru. Ko dobi država vaš davek, tedaj ga razdeli: toliko gre za šole, ki so pod državno kontrolo, toliko gre za okraje, za ceste, za državno upravo, in gotova svota je konečno dana mestu, da ima za svoje potrebe. Mesto niti davka ne sme pobirati, niti vzeti kolikor hoče, pač pa kolikor je predpisano od države Ohio. Poglejmo kaj pravi tozadevno uradna tabela: Leta 1922 smo plačevali državni od vsakih \$1000 vrednosti \$24.60 davka. Od tega denarja je vzelo mesto \$10.56, država pa \$14.03. Leta 1923 smo plačali davka \$24.90 od \$1000 vrednosti. Država je vzela od tega \$14.30, mesto je pa dobilo \$10.59. Leta 1924 smo plačali \$24.20 davka od \$1000 vrednosti. Država je vzela \$13.83, mesto je pa dobilo \$10.36. Leta 1925 smo plačali \$21.90 davka od \$1000 vrednosti. Mesto je dobilo \$10.00, država je pa vzela \$11.90. Leta 1926 je znašal davek \$23.10 od \$1000 vrednosti. Država je vzela \$13.07, mesto je dobilo \$10.03. Leta 1927 je znašal davek \$24.10 od \$1000 vrednosti, in država je vzela \$14.22, mesto je dobilo \$9.87. Leta 1928 je znašal davek \$25.00 od \$1000 vrednosti. Država je vzela \$15.03, a mesto je dobilo \$9.96. In za leto 1929 znaša davek \$25.30 od \$1000 vrednosti. Država vzame \$15.70, mesto pa dobi samo \$9.59. To so uradne številke. In te številke nam jasno kažejo, da mesto dobiva manj denarja, manj davkov, ker ima skrbnega gospodarja Hopkinsa, pa državni uradi drugje zapravljajo tako, da čeravno mesto manj potrebuje, pa drugi zapravljajo, da se davki večajo. Če bi imeli po ostali državi enake gospodarje kot je Hopkins v Clevelandu, bi se davki znižali kot so se znižali v Clevelandu za mestne potrebe.

○ Kakih 10.000 Čehov je prisostvovalo koncertu v Gordonu parku zadnji teden. Igralo se je večinoma češke komade.

Vlada kuha žganje

ZVEZNA VLADA BO NAROČILA ŽGANJARNAM ŠEST
MILIJONOV GALON

Washington, 20. julija. Prohibicijska postava zahteva od ameriške vlade, da ima vedno na razpolago dovolj veliko množino žganja, ki se potrebuje za zdravniške svrhe. In ker so se začele zaloge žganja po raznih ameriških skladiščih nekako manjšati, namerava zakladniški oddelek vlade določiti dan, kdaj se prične žganje zopet kuhati in destilirati. Vlada le pričakuje še poročil iz posameznih mest glede količine žganja v raznih skladiščih, in bo potem nemudoma naročila novo žganje. Smatra se, da zdravniki predpišejo vsako leto "bolnih" Amerikanom približno 1.500.000 galon žganja, in dne 30. junija 1928, je bilo v vseh ameriških skladiščih samo 10.000.000 galon na razpolago. Po sedanjem naziranju zakladniškega oddelka vlade bo ostalih 8.500.000 galon vporabljenih tekem pet let. Ker pa vlada zahteva, da mora biti žganje najmanj štiri leta vlečano, predno pride v promet v medicinske svrhe, se bo moralo začeti letos z distilacijo, ker sicer bo žganja zmanjkalo. Vlada bo dala štirim ali petim velikim distilarnam, da nakuha jo v letošnjem letu približno šest milijonov galon žganja, ki se potem, ko je gotovo, izroči vladi v shrambo in oskrbo.

BELA DIJAKINJA POROČI ČRNKA.

New York, 20. julija. 21 letna Edith Sproul, hči nekega fotografa, ki študira na Columbia univerzi medicino, se je poročila danes z 22 letnim dijakom Jerome Peterson, ki je črnc in tudi študira medicino na isti univerzi. Mladi črno-beli par ima od nevestinih staršev dovoljenje za poroko. Oče neveste je izjavil, da nima absolutno ničesar proti zakonu. Peterson je sicer "fest fant," ki ni kriv, da nosi črno kožo. In če mu bo treba pomagati, mu bo celo pomagal.

○ Kdor ni lansko leto volil, ali kdor je od lanskega leta postal 21 let star, ali je dobil od novembra, 1928, državljansko pravico, ta se mora registrirati 9. avgusta, ako hoče voliti. Vsem drugim se pa ni treba registrirati za volitve, ki se vršijo 20. avgusta, in pri katerih se bo glasovalo radi spremembe mestne vlade.

○ Mr. Mirko Vehovec nam sporoča iz Nuevo Laredo, Mexico, kjer se muči, dokle ne dobi dovoljenja iz Zed. države, da lahko pride sem, nam naznanja, da je dobil \$8.00 ček, katerega smo mu poslali. Pozdravlja vse svoje rojake.

○ Pri slovenskem trgovcu A. Anžlovarju lahko naročite sedaj plahte ali blenketke kot si sami izberete. Plačate \$1.00 takoj, drugo pa na mala odplačila. Poglejte oglas.

○ 123 oseb je bilo letos ubitih od avtomobilov v Clevelandu.

Obširne vojne priprave Kitajcev in Rusov. Amerika skuša ustaviti vojno

Peking, Kitajska, 20. julija. Kitajska vlada zbira čimdalje večjo armado na rusko-kitajski meji. Kitajske čete prihajajo proti Pogrančinaji, obmejnemu mestu, kjer je terminal kitajske Vzhodne železnice. Ena infanterijska brigada je sedaj zbrana pri tem mestu, poleg tega je bilo tja odposlanih iz Kirinal 1500 vojakov in en artilerijski regiment. Večji del posadke iz Harbina je bil poslan na mejo.

Poročila prihajajo, da je prišlo med ruskimi in kitajskimi četami že do več prask na meji, in da so Rusi že osvojili eno kitajsko mesto. Toda ruska vlada v Moskvi zanika ta poročila. Ker se mesto Pogrančinaji nahaja na ruskem ozemlju, se najbrž sklepa, da so Rusi pregnali Kitajce iz tega ozemlja in mesta in da skušajo dobiti kontrolo železnice v svoje roke.

Medtem pa prihajajo poročila, ki zatrjujejo, da Rusi niso leni, pač pa da z vsakim dnem pošiljajo nove čete proti mandžurski meji. Zlasti se vrši koncentracija ruskih čet v bližini mesta Manchuli. Štiri ruske vojne ladje-top-

ničarke so se pojavile ob ustju rek Amur in Sungari, nakaj kitajska vlada poslala v bližino šest svojih topničark.

Vsi ruski diplomatični uradniki so se umaknili iz obmejnih mest, enako tudi kitajski konzularni uradniki. Stroga cenzura prevladuje v vseh obmejnih mestih. Vojaški opazovalci v teh krajih so mnenja, da Rusija ne bo začela takoj z napadom, pač pa bo udarila na mesto, kjer Kitajci najmanj pričakujejo napada. Gre se radi kontrole kitajske Vzhodne železnice, katero kontrolo so Kitajci odkreli Rusom, za katere je ta železnica ogromnega pomena.

Da se je Rusija že več mesecev pripravljala na enake dogodke, in da je bila pripravljena, da mora priti do preloma med Kitajsko in Rusijo, naznanjajo poročila iz Rusije o obširnih vojaških pripravah. Mnogo postranskih prog ob sibirski železnici je bilo zadnje čase zgrajenih, nove brzojavne in telefonske zveze so bile napeljane. Ruska armada šteje danes okoli 600.000 mož, in v slučaju splošne mobilizacije se po-

množi ta armada lahko na 4.000.000 mož, toda sibirski železnica ne more prepeljati iz Rusije na kitajsko mejo več kot 150.000 mož vsak mesec zaeno z živežem, topovi in ostalo vojno opremo.

Washington, 20. julija. Tu se poroča, da so Zedinjene države pripravljene, da preprečijo vojno med Kitajsko in Rusijo. Državnih tajnik Stimson je opozoril poslanika kitajske vlade kot tudi indirektno je pozval rusko vlado, rekoč, da je Kitajska in Rusija podpisala Kellogg pogodbo, glasom katere se obe vladi zavežeta, da ne začne vojne, predno se stvar izroči posebnemu razsodišču. Državni tajnik Stimson pričakuje, da bo kitajska kot ruska vlada spoštovala svoj podpis in ne bo začela z vojno.

V splošnem se v glavnem mestu Zed. držav ne pričakuje, da pride do resne vojne. Niti Kitajska niti Rusija nima denarja, da bi uspešno vodila vojno, in denar je prva potreba vojne. Ameriška vlada je prepričana, da bo moralo priti do konečnega sporazuma med Kitajsko in Rusijo.

ŽENSKES SO V VEČINI BUTLEGARICE.

Texarkana, 20. julija. 70 procentov vse butlegarske trgovine v državi Arkansas opravljajo ženske, se je izjavil zvezni prohibicijski administrator, ko je včeraj aretiranih 14 žensk, 7 belih in 7 črnih, ker so prodajale munšajn. Dosedaj imajo v zaporih stotine žensk.

○ Neki jako premeten slepar je te dni osleparil razne clevelandanske protestantske pastorse za približno \$15.000 na ta način, da je izdajal ponarejene bančne čeke s podpisom pastorejv. Nastopal je v mestu po raznih protestantskih župniščih kot "Rev. James Shear," in skoro vsi so mu slepo vrjeli. Osleparil je tudi Rev. Southwella za \$250. Rev. Southwell je vrhovni paša vseh suhačev v Clevelandu, in da ga je lopov osleparil za \$250.00 je sicer žalostno dejstvo, toda če bi bil Rev. Southwell nekoliko bolj "moker," bi se ne dal speljati na limanice.

○ Iz Ely, Minn. je dospel pred par dnevi v Cleveland Mr. Frank Ule. Začasno je gost pri svojem sorodniku Mr. Frank Lunka na 15413 Lucknow Ave. Mr. Ule namerava ostati stalno v Clevelandu. Dobrodošel!

○ Znameniti francoski general Gouroud, vojaški poveljnik Pariza, je dospel pretekli pondeljek v Cleveland, kjer je na grobu Myron T. Herricka položil venec v ime nu francoske vlade.

○ Mestna uprava je kupila polnokrvnega bika za mestne farme v Warrensville. Žival je dragocena, kajti plačali so \$1250.

RAKETA POSLANA NA LUNO NI USPEŠNA.

Worcester, Mass., 20. julija. Raketa, katero je izdelal prof. Robert Godard od Clark univerze, in katere namen je bil poslati jo na mesec in obenem s pomočjo rakete dogrnati zračne razmere v vesolju, je bila včeraj izstreljena v bližini tega mesta. Iz strelba rakete je bila take močna, da se je slišala dve milj daleč, nakar je raketa lik gorečemu meteorju brzela proti oblakom. Toda le za malo časa, ker že v prihodnjih par minutah se je raketa vrnila na zemljo — v posameznih kosih. Raketa je bila 9 čevljev dolga in 28 palcev v premeru. In sedaj vemo te liko kot prej kakšna je luna

URADNO NAZNANILO.

Vsem članom Jugoslovanske matice v Clevelandu in drugod se s tem naznanja, da se bo vršila posebna seja odbornikov in članov J. M. v sredo, 24. julija, ob 8. uri zvečer v poslopju International Savings & Loan Co. (direktorska soba). Kdor ima poravnati kake račune, naj pride na sejo. Če ne bo kvoruma, bom kot predsednik naročil našemu blagajniku g. Jos. Zeletu, da ves preostali denar pošlje na osrednji odbor J. M. v Ljubljano, nakar se bo clevelandska podružnica likvidirala. Kogar zanima narodno-obrambna ustanova, naj prisostvuje seji in da nasvete, kako naj se oživi. Dr. F. J. Kern, t. č. predsednik.

○ Ne pozabite na veliki izlet in javno telovadbo Orla, ki se vrši v nedeljo 28. julija na Pintarjevi farmi!

Strašna tragedija

OČE UBIL OTROKA, HČI
UTONILA, MATI IN OČE
STORILA SAMOMOR

Bukarest, 20. julija. V romunski vasi Halmaryu stanujoči kmet Gherguta je prodal nekaj prešičev in kravo, in ko se je vrnil iz trga domov, je položil izkupljeni denar za živino, ki je znašal v ameriški veljavi nekaj manj kot \$200, na mizo stanovanjske sobe. In dočim je bil oče zaposelj nevhlevi, je našel njegov 6 let stari sinček bankovce na mizi. Rad bi videl kakor papir gori, zato je prijel bankovce, jih vrgel v peč in zakuril. Od veselja je fantič kar vriskal, ko je prišel oče v sobo in mu je sinko pokazal v peč, kjer je lepo gorelo. Toda oče je radi zgube denarja kot podivjal. Prijel je za sekuro na tleh in udaril po sinu, da se je slednji s preklorano glavo takoj mrtev zgrudil na tla. Hrušč v hiši je prijavil gospodinjjo, ki je pravkar kopal dva leti staro dete. Ko je mati videla kaj je podivjani oče naredil, je hitela brž nazaj v drugo sobo, kjer je pustila hčerko, toda kde popiše njeno gorje, ko je dohila hčerko, katero je pustila za minuto samo, vtopljeno v velikem škafu. Napol blazna od silne notranje bolečine je dirjala ženska na dvorišče, kjer je kot blisk urno skočila v vodnjak in utonila. Kmet, ki je videl, kam ga je pripeljala njegova strašna jeza, je pograbil s stene puško ter se ustrelil.

○ Klub Slovenskih žena S. D. D. priredi velik piknik pri Fr. Železniku na Jennings Rd. dne 18. avgusta.

○ Zvezni prohibicijski agenti so tekem zadnjega tedna v Clevelandu aretirali 47 kršilcev prohibicije.

○ V nedeljo je podlegel smrtnim poškodbam splošno znani in priljubljeni John Novak, stanujoč na 3538 E. 80th St. Imel je 14 dnevne počitnice in prvi teden počitnic se je veselil poroke svojega prvega sina. Drugi teden počitnic je hotel obiskati svojega brata na farmah, zato se je vsedel v nedeljo zgodaj zjutraj v svoj avtomobil. Spotoma se je ustavil na Union ave. in stopil z avtomobila. V tem je pa pridrel drug avtomobil in ga podrl na tla. Pri tem je Novak dobil take poškodbe, da je na posledicah izdihnil svojo blago dušo. V Ameriki je bival nad 40 let, doma je bil iz vasi Majkore, fara Krka. Zapušča zalujučo soprogo, dve hčeri, ena je Rose, poroč. Baznik in Mildred, sinove: John, Frank, Louis Edward, Rudolph, Damjan in Ladislav, brata Antona in Frank Novak, sestre: Frances, omož. Miklavž, Terezija, omož. Golob v Massilon, O., ter Mary in Antonija Novak. Spadal je k dr. Bled št. 20 SDZ. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 9. uri iz hiše žalosti pod vodstvom Louis Ferfolia. Žalujem sorodnikom izrekamo iskreno sožalje, ranjkemu pa večni mir in pokoj!

Sprememba vlade

NAJBOLJŠI DRŽAVLJANI V
MESTU SO ZOPER SPREMEMBO
MEMBO CARTERJA

Newton D. Baker, eden najbolj poznanih, najbolj učenih in najbolj odličnih mož kar jih premore Cleveland, ki je bil sam dvakrat izvoljen županom, se je izjavil, da je proti spremembi sedanje mestne vlade v Clevelandu, in da naj ostane managersistem vlade kot ga imamo sedaj. Neprestano spreminjati mestni sistem vlade je zelo nevarno podjetje, se je izjavil Mr. Baker. Gotove temne sile skušajo neprestano mešati mestno vlado od onih dni, odkar je Tom Johnson odšel kot župan. V onih dnevih je državna postavodajala delala Carterje za mesta, in vsako drugo leto se je ta Carter nekako spremenil, da je ugajalo temu ali onemu koristolovcu, ali pa vkorist tej ali oni politični skupini. Konečno smo dobili "Home rule" za Cleveland, to je, pravico, da se vladamo sami v Clevelandu. Tedaj je bila izvoljena komisija, ki je naredila Carter, kakor ga imamo danes. Mnogo mesecev so najboljši ljudje v Clevelandu študirali ta Carter, nakar je bil razjasnjen po vseh časopisih, in ljudje so ga z veliko večino odobrili. Toda kljub temu so iste sile neprestano na delu, da spreminjajo Carter. Ljudje so doslej odbili sicer še vsak poskus spreminjati temeljno postavo Clevelanda. Neprestano drezanje v Carter pa škoduje napredku mesta, ker se mestna vlada nahaja v negotovosti in ne ve kako in kaj. Ako je pa resnica, da mestni Carter sedaj potrebuje spremembe, tedaj je edini demokratični način, da se ta sprememba vpelje tako, da se izvoli komisija, ki naj študira mestne potrebe in potem ta komisija predloži volivcem spremembe. Baker je tudi izrazil upanje, da bodo letos ljudje pri volitvah novembra meseca porazili vse one councilmane, ki so bili v tej ali oni zvezi s škandalom, kot so se pojavili zadnje mesece.

16 MRTVIH V ŽELEZNIŠKI NESREČI.

Denver, Colo., 20. julija. Pri Stratton, Colo. je skočil danes neki vlak Rock Island železnice iz mosta v vode. Most je bil radi zadnjih nalivov precej poškodovan. 16 oseb je bilo na mestu ubitih in kakih 50 ranjenih.

BRIAND OPOMINJA NARODE K MIRU.

Paris, 20. julija. Francoški zunanji minister Briand želi mir. Danes je obiskal tukajšnjega kitajskega poslanika Kao Lou in boljševiškega poslanika Dovgaleskija. Obama je izjavil željo francoske vlade, da bi Kitajska kot Rusija na miren način poravnali svoje diference. Prosil je oba poslanika, da se obrneta na Ligo Narodov za pomoč.

○ Prihodnji četrtek je god vseh Jakobov in drugi dan pa pridejo Anice na vrsto.

Katoliško telovadno društvo OREL priredi

v nedeljo 28. julija, 1929.

JAVNO TELOVADBO

pri kateri nastopi 280 izvežbanih telovadcev in telovadkinj.

Prvotno je bila ta javna telovadba naznanjena za 21. julija, toda vršila se bo

V NEDELJO, 28. JULIJA

Nekaj, česar še niste prej videli! Slovenski mladeniči in mladenke bodo pokazali svojo najfinejšo spretnost v telovadbi. Pridite, ker kaj enakega še niste videli! Telovadba in piknik Slov. Katoliškega društva Orel se vrši v nedeljo 28. julija na Pintarjevih farmah.

20 LET POZNEJE

Napisal Aleksander Dumas
(Poslovenil J. H.-n.)

Cromwell se prikloni, rekoč:

— Vi ste hrabri med hrabri, Mordaunt. In kako sta se vedla Francoza?

— Junaško, gospod, odvrne Mordaunt.

— Da, da, zašepete Cromwell, Francozje se borijo izborna; da, res, če je moje steklo dobro, sem ju opazil, kakor se mi zdi, v prvi vrsti.

— Da, bila sta v prvi vrsti, pravi Mordaunt.

— Toda vendar za vami, pravi Cromwell.

— To je bila krivda njunih konj, ne njuna krivda.

Zopet nastane za trenutek molk.

— In škotci? vpraša Cromwell.

— Držali so besedo in se niso genili, odvrne Mordaunt.

— Lopovi! zamrmra Cromwell.

— Njihovi častniki bi vas radi videli, gospod.

— Nimam časa. So li plačani?

— Da, nocojšnjo noč.

— Torej naj odidejo; naj se vrnejo v svoje gore, naj zakrijejo tam svojo sramoto, če so njihove gore dovolj visoke za to; ničesar več nimam opraviti z njimi, niti oni z menoj. In sedaj pojdite, Mordaunt.

— Predno odidem, pravi Mordaunt, vas imam nekaj vprašati, gospod, ter vas nekaj prositi.

— Mene.

Mordaunt se prikloni.

— Prišel sem k vam, moj junak, moj varuh, moj oče, ter vam pravim: Gospod, ali ste zadovoljni z menoj?

Cromwell ga pogleda osuplo.

Mordaunt niti ne trene.

— Da, pravi Cromwell; odkar vas poznam, niste storili samo svoje dolžnosti, temveč več nego svojo dolžnost; bili ste zvest prijatelj, spreten diplomat, dober vojak.

— Ali se spominjate, gospod, da sem jaz prvi prišel na misel, da se pogajate s Škotci o tem, naj zapuste svojega kralja?

— Da, res je, ta misel je prišla od vas; jaz nisem še dovolj preziral ljudi, da bi bil prišel na to.

— Ali sem bil dober poslanik v Franciji?

— Da, in dosegli ste od Mazarina, kar sem hotel.

— Ali sem se vedno goreče boril za vašo slavo in vašo korist?

— Morda še preveč goreče, kar sem vam že ravnokar očital; toda kam merite z vsemi svojimi vprašanji?

— Da vam povem, milord, da je prišel trenutek, ko me morete poplačati z eno besedo za vse moje usluge.

— A! vsklikne Olivier z lahkim usmevom zaničeva-

nja; res je, pozabil sem, da je vredna vsaka zasluga plačila, da ste mi služili in da niste še poplačani.

— Gospod, lahko me poplačate v tem trenutku bolj nego si želim.

— Kako to?

— Pri rokah imam plačilo in ga že skoro držim.

— In kako je to plačilo? vpraša Cromwell. Ali naj vam ponudim zlata? Ali zahtevate kako čast? Ali visoke službe?

— Gospod, ali mi izpolnite prošnjo?

— Povejte mi najprej, kaj je ta prošnja.

— Gospod, ko ste mi rekli: Izpolnite neko povelje, ali sem vam že kdaj odgovoril: Kako je to povelje?

— Toda ko bi se vaša želja ne dala izpolniti?

— Kadar ste imeli kako željo in ste jo poverili meni, da vam jo izpolnim, ali sem vam že kdaj rekel; Ni mogoče?

— Toda prošnja, ki jo izražate s takimi pripravami...

— Ah! bodite le mirni, gospod, pravi Mordaunt s posebnim izrazom, ne uniči vas ne!

— No, torej, pravi Cromwell, obljubljam vam, da ugodim vaši želji, če bo le to v moji moči; prosite!

— Gospod, pravi Mordaunt, to jutro sta bila ujeta dva človeka; dajte ju meni.

— Torej sta ponudila znatno odkupnino? pravi Cromwell.

— Nasprotno, mislim celo, da sta revna, gospod.

— Torej sta vaša prijatelja?

— Da, gospod, vsklikne Mordaunt, moja prijatelja sta; draga prijatelja, svoje življenje bi dal za njuno!

— Prav, Mordaunt, nadaljuje Cromwell, ki je začutil celo neko veselje ter dobil zopet boljše mnenje o Mordauntu; prav, dam ti ju, noben niti vedeti, kdo sta; stori ž njima, kar hočeš.

— Hvala, gospod! vsklikne Mordaunt, hvala! moje življenje je sedaj vaše, in če ga izgubim za vas, vedno bom še vaš dolžnik; hvala, poplačali ste me obilno za moje usluge.

In Mordaunt se vrže na kolena in vkljub temu, da se je puritanski general branil, ker ni hotel ali pa se je samo delal, da ne mara, da bi se mu izkazovala ta skoro kraljeva čast, mu prime Mordaunt roko ter mu jo poljubi.

— Kaj! pravi Cromwell ter vstavi Mordaunta, ki se je zopet dvignil; nobenega drugega plačila? ne zlata? ne časti?

— Dali ste mi vse, kar ste mi mogli dati, milord, in s tem dnevom ste me plačali za vse.

In Mordaunt plane iz generalovega šotora; veselja mu je vriskalo srce in veselje mu

je sijalo iz oči.

Cromwell ga je spremljal s pogledi ter šepetal:

— Ubil je svojega strica! o! kako so ti moji služabniki! Morda je prosil ta-le, ki ne zahteva od mene ničesar ali se vsaj dela, kakor bi ničesar zahteval, morda je prosil ta pred Bogom več nego oni, ki bodo prišli tirjat zlata, province in kruha nesrečnikov; nihče mi ne služi zastonj.

Karl, moj jetnik, ima morda še prijateljev, a jaz jih nimam.

In Cromwell se zopet zastopi v misli, iz katerih ga je bil vzdramil Mordaunt.

XXX.

Plemiči.

Dočim se je napotil Mordaunt proti Cromwellovemu šotoru, sta odvedla d'Artagnan in Porthos svoja ujetnika v hišo, ki jima je bila odkazana za bivanje v Newcastlu.

Opomin, ki ga je bil dal Mordaunt seržantu, ni ušel d'Artagnanovemu očesu; in zato je opozoril s pogledom Athosa in Aramisa, naj bosta skrajno previdna. Aramis in Athos sta torej korakala tihopoleg svojih premagancev. To jima tudi ni bilo težko, kajti opraviti sta imela dovolj vsak s svojimi mislimi.

Če je bil kdaj kdo začuden, je bil pač Mousqueton, ko je zagledal s praga hišnih vrat štiri prijatelje, ki so prihajali v spremstvu enega seržanta in deseterice mož. Mel si je oči, ker ni mogel sam sebi verjeti, da vidi res Athosa in Aramisa, ali slednjič si je moral vendar priznati, da sta res onadva. Že je hotel dati duška svojemu začudenju, ko mu je Porthos s pogledom velel, naj molči, s pogledom, ki ni trpel nobenega vprašanja.

Mousqueton je obstal kakor pribit ob vratih ter čakal, da se mu razjasni ta čudež.

Najbolj ga je spravilo iz ravnotežja to, da so se vedli štirje prijatelji, kakor da se prav nič ne poznajo.

Hiša, v katero sta spremljala d'Artagnan in Porthos, Athosa in Aramisa, je bila ona, v kateri sta stanovala od večera in ki jima jo je bil odkazal general Cromwell: stala je na voglu neke ulice; zadaj je bil nekaj vrt, ob obeh straneh nasproti sosedni ulici pa so bila sezidana gospodarska poslopja.

Okna v pritličju so bila zamrežena, kakor so pogosto v majhnih provincijalnih mestih, tako da so bila zelo podobna oknom kake ječe.

Prijatelja sta pustila ujetnika, da sta vstopila pred njima, ostala sama na pragu ter velela Mousquetonu, naj odvede vse štiri konje v hlev.

— Zakaj ne vstopiva ž njima? vpraša Porthos.

— Zato, ker morava najprej vedeti, kaj nam hoče ta seržant in njegovih deset mož, ki ga spremljajo, odvrne d'Artagnan.

Seržant in njegovih osem ali deset mož se postavijo na vrt.

— D'Artagnan jih vpraša, kaj želijo in čemu so prišli sem.

— Dobili smo povelje, odvrne seržant, da vam pomagamo varovati ujetnika.

Na to se ni dalo nič reči, saj je bila to celo prav uljudna pozornost, in delati se je bilo treba hvaležnega nemu, ki je bil tako ljubezniv. D'Artagnan se zahvali seržantu ter mu podari krono, naj pije na zdravje generala Cromwella.

Seržant odvrne, da puritanci ne pijejo, ter spravi krono v žep.

— Ah, moj dragi d'Artagnan, pravi Porthos, kako strašen dan je to!

— Kaj pravite, Porthos? vi imenujete strašen današnji dan, ko sva našla svoja prijatelja?

— Da, toda v kakih okoliščinah!

— Res je, da je položaj zmeden, pravi d'Artagnan; toda nič ne de; pojdiva k njima in poskusiva dobiti malo

jasnega vpogleda v naš položaj.

— Zelo zamotan je ta položaj, pravi Porthos, in sedaj razumem, zakaj mi je Aramis tako toplo priporočil, naj zadavim tega ostudnega Mordaunta.

— Ali tiho vendar! pravi d'Artagnan, ne izgovarjajte tega imena!

— Toda saj govorim francoski in oni so Angleži! pravi Porthos.

D'Artagnan pogleda Porthosa z onim začudenjem, ki se mu ne more ubraniti razumen človek, kadar čuje kaj takega.

Ko ga nato Porthos pogleda, ki ni razumel njegovega začudenja, ga pahne d'Artagnan v sobo, rekoč:

— Vstopiva!

Porthos vstopi prvi, d'Artagnan drugi; d'Artagnan zapre skrbno vrata ter stisne prijatelja po vrsti v svoje roke.

Athos je bil smrtnožalosten. Aramis je pogledal zdaj Porthosa, zdaj d'Artagnana, ne da bi kaj rekel, ali njegov pogled je bil tako zgovoren, da ga je d'Artagnan razumel.

— Radi bi vedeli, kako je prišlo, da sva midva tu, kaj ne? E, moj Bog! To je lahko uginiti! Mazarin nama je poveril nalogo, da neseva neko pismo generalu Cromwellu.

— Toda kako prideta v dotiko s tem Mordauntom? pravi Athos, z Mordauntom, pred katerim sem vas svaril, da se ga čuvajte, d'Artagnan!

— Zopet Mazarin. Cromwell ga je poslal k Mazarinu; Mazarin naju je poslal k Cromwellu. V vsem tem je nekaj fatalnega.

— Da, prav pravite, d'Artagnan, nekaj fatalnega, kar nas loči in kar nas pogubi. Torej ne govoriva več o tem, dragi Aramis, in pripraviva se na najino usodo.

— Sang-Diou! Nasprotno, govoriti moramo o tem, zakaj obljubili smo si nekoč, da bomo vedno vsi skupaj, čeprav

bomo zastopali nasprotna mnenja.

— O, da, zelo nasprotna mneja, pravi smehljaje Athos; zakaj vprašam vaju, čegavo stvar zastopata vidva tu? Ah, d'Artagnan, poglejte; zakaj vas rabi ta lopov Mazarin! Ali veste, kak zločin ste nakopali danes nase? Zakrivili ste kraljevo jetništvo, njegovo sramoto, njegovo smrt.

— O, o! pravi Porthos, ali mislite, da res?

— Vi pretiravate, Athos, pravi d'Artagnan, tako daleč še nisimo.

— E, moj Bog, pa blizu tam smo, prav blizu. Čemu pa so prišli kralja? Kadar hočejo ljudje spoštovati kralja kot gospoda, ga ne kupujejo kot suznja. Kaj mislite, da je Olivier Cromwell zato dal zanj dvestotisoč lir šterlingov, da ga posadi nazaj na tron? Prijatelj, usmrtijo ga, bodite uverjeni, in to je še najmanjši zločin, ki mu ga morejo storiti. Bolje je kra-

ljo obglaviti nego klofutati.

— Ne rečem, da ne, in to je slednjič mogoče, odvrne d'Artagnan; toda kaj nam stori vse to? Jaz sem tu, ker sem vojak, ker služim svoje gospode, to se pravi one, ki mi plačujejo mezdo. Prisegel sem pokorščino in zato sem pokoren; toda čemu ste vi tu, ki niste prisegli, in čegavo stvar zastopate vi?

— Najsvetejšo stvar na svetu, odvrne Athos: nesrečo, kraljestvo in vero. Neki prijatelj, neka soproga in neka hči so nama izkazali to čast, da so naju poklicali na pomoč. Služila sva jim po svojih močeh, in Bog prizna najino dobro voljo, če so nama manjkale moči. Vi lahko drugače mislite, d'Artagnan, lahko gledate stvari z drugačnimi očmi, prijatelj; ne odvrčam vas od tega, a gratuliram vam moram.

(Dalje prihodnjik.)

Nov denar

imamo v Ameriki. Malo je manjši kot stari denar, zato bo pa treba paziti na novi denar, da ne bo hitro zginit iz žepa.

Dekleta in žene, ako si želite prihraniti nekaj denarja, pridite v našo trgovino, kadar potrebujete novo obleko ali sukno, klobuk, nogavice, spodnje perilo, blago na jarde, ali pa možje, če potrebujete lepe srajce, kravate in spodnje perilo. Vse to blago dobite sedaj po zelo nizki ceni. Ne pozabite na ta opomin. Vi si denar prihranite na ta način, da kupite dobro blago za male denarje, ne pa tedaj, kadar kupite v kakšnih beznicah. Kupujte vse svoje potrebščine v poštenih slovenskih trgovinah, ki vam garantirajo, da je blago dobro. In če vi kupite potrebščine pri svojem lastnem trgovcu, pri domačem človeku, tedaj veste, da ostane denar v naselbini, kajti dobro veste, da slovenski trgovci kolikor toliko pomagamo eden drugemu. Če pa nesete denar k tujcem, tudi vrage več ne bo videl vašega denarja. Saj vam mora biti znano kaj dobite od njih za pomoč.

Da ne pozabim, žene in pečlarji, sedaj bomo začeli zopet z "Blanket klubom." Plačate dolar sedaj, potem pa 25c na teden ali \$1.00 na mesec. Pa bo plahta ali dela plačana ravno tedaj, ko jo boste najbolj rabili. Tak klub imamo že več let in vsaka ženska se je pohvalila s tem. Imamo dvojne vrste plahte, ene po \$4.95, te so malo manj kot pol volnene, ene pa po \$9.95, in te so čisto volnene. Pridite in si izberite kakšne hočete. Dobite jih v vseh barvah, in kakor izberete, take pa naročimo direktno iz fabrike. Dobite popolnoma sveže blago, nalašč za vas narejeno. Ne zamudite te prilike, imeli boste plačano, da sami ne veste kdaj. Lansko leto smo imeli več naročil iz bližnjih mest, in vsi so bili zelo zadovoljni.

Anton Anžlovar
6202 St. Clair Ave.

POL-LETNA SEJA.

Sporoča se vsem delničarjem Slovenske Delavske Zadrudne Zveze, da se vrši pol-letna delniška seja v Slovenskem Domu na Holmes Ave., dne 24. julija, 1929, točno ob 7. uri zvečer.

Prosi se delničarje, da to upoštevajo kot uradno obvestilo.

DIREKTORIJ.

